

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

ПРОБЛЕМИ НАДІЙНОСТІ ТА ДОВГОВІЧНОСТІ
ІНЖЕНЕРНИХ СПОРУД І БУДІВЕЛЬ
НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ
VIII-ї МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Тези доповідей

Частина 2

20–22 листопада 2019 р., м. Харків, Україна

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

**Тези доповідей 8-ої міжнародної
науково-технічної конференції**

**«ПРОБЛЕМИ НАДІЙНОСТІ ТА ДОВГОВІЧНОСТІ
ІНЖЕНЕРНИХ СПОРУД І БУДІВЕЛЬ
НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ»**

Харків 2019

8-а Міжнародна науково-технічна конференція «Проблеми надійності та довговічності інженерних споруд і будівель на залізничному транспорті», Харків, 20-22 листопада 2019 р.: Тези доповідей. Ч.2. - Харків: УкрДУЗТ, 2019. - 241 с.

Збірник містить тези доповідей науковців вищих навчальних закладів України та інших країн, підприємств транспортної та будівельної галузі за трьома напрямками: залізниця, автомобільні дороги, промисловий транспорт і геодезичне забезпечення; будівельні конструкції, будівлі та споруди; будівельні матеріали, захист і ремонт конструкцій та споруд.

ЗМІСТ

Секція БУДІВЕЛЬНІ КОНСТРУКЦІЇ, БУДІВЛІ ТА СПОРУДИ

ESTABLISHMENT OF THE SCOPE OF TESTING OF CIVIL STRUCTURES FOR MULTISTAGE QUALITY CONTROL M.V. Savytskyi, T.J. Shevchenko, O.M. Savytskyi, A.M. Savytskyi.....	13
STABILITY OF LIGHT STEEL THIN-WALLED STRUCTURES FILLED WITH LIGHTWEIGHT CONCRETE V.O. Semko, A.V. Hasenko, N.M. Mahas, O.G. Fenko, V.O. Sirobaba....	15
НОВІ КОНСТРУКТИВНІ РІШЕННЯ ПРИ ПОСИЛЕННІ НЕРОЗРІЗНИХ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ БАЛОК Т.Н. Азізов, Д.В. Кочкар'юв, Т.А. Галінська.....	17
РАСЧЕТ ЖЕСТКОСТИ ПРИ КРУЧЕНИИ ДВУТАВРОВЫХ ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ ЭЛЕМЕНТОВ С НОРМАЛЬНЫМИ ТРЕЩИНАМИ Т.Н. Азізов, О.М. Орлова, О.В. Нагайчук.....	19
РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДЕФОРМАТИВНОСТІ ТА ТРИЩИННОСТІЙКОСТІ НЕРОЗРІЗНИХ ДВОПРОЛІТНИХ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ БАЛОК ІЗ КОМБІНОВАНИМ АРМУВАННЯМ О.В. Андрійчук, М.В. Нінічук.....	21
ВИЗНАЧЕННЯ НАПРУЖЕНЬ У СТАЛЕФІБРОБЕТОННИХ ТОНКОСТІННИХ ПОКРИТТЯХ У ФОРМІ ГІПЕРБОЛІЧНОГО ПАРАБОЛОЇДА О.В. Андрійчук, С.О. Ужегов.....	23
РОЗРАХУНОК ЗАЛІЗОБЕТОННОЇ ПЛИТИ ПЕРЕКРИТТЯ НА ВОГНЕСТІЙКІСТЬ УТОЧНЕНИМИ МЕТОДАМИ Х.З. Байтала, П.І. Бакін, Т.П. Донець, О.А. Фесенко.....	25
НАПРУЖЕНО-ДЕФОРМОВАНИЙ СТАН КОНСТРУКЦІЙ З УРАХУВАННЯМ КАТЕГОРІЇ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ БУДІВЛІ ТА ЗМІНИ ІНТЕНСИВНОСТІ СЕЙСМІЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ М.С. Барабаш, Н.О. Костира, Б.Ю. Писаревський.....	27
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІБРОБЕТОННИХ ПРИЗМ ЩО ЗАЗНАЛИ ДІЇ ВИСОКИХ ТЕМПЕРАТУР С.Ю. Берестянська, Є.І. Галагура, О.В. Опанасенко, І.В. Биченок А.О. Берестянська, ...	29
ДЕФОРМАТИВНІСТЬ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ БАЛОК АРМОВАНИХ ВИСОКОМІЩНОЮ АРМАТУРОЮ ТА СТАЛЕВИМ ЗОВНІШНІМ ЛИСТОМ Т.В. Бобало, Я.З. Бліхарський, Н.С. Копійка, М.Е. Волинець.....	31

ВПЛИВ ДИСПЕРСНИХ МІНЕРАЛЬНИХ НАПОВНЮВАЧІВ НА ЗМОЧУВАННЯ ВОДНО-ДИСПЕРСІЙНИХ ПОЛІМЕРНИХ ПОКРИТТІВ Н.В. Сасенко, Д.В. Демідов, Р.О. Биков, Ю.В. Попов, Башір Н. Юніс	194
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПОЛІМЕРНИХ ДОБАВОК-СТАБІЛІЗАТОРІВ НА ФІЗИКО-МЕХАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА МІКРОСТРУКТУРУ ЦЕМЕНТОГРУНТУ С.Й. Солодкий, Ю.Л. Новицький, Н.І. Топилко, Ю.В. Турба.....	196
ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ, ШО ВПЛИВАЮТЬ НА НАДІЙНІСТЬ ЕКСПЛУАТАЦІЇ МЕРЕЖ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА О.В. Старкова, А.І. Алейнікова, Ю.В. Коломієць.....	197
ПРОГРАМНИЙ МОДУЛЬ ВИБОРУ МЕТОДУ ВІДНОВЛЕННЯ ПІДЗЕМНИХ ІНЖЕНЕРНИХ МЕРЕЖ О.В. Старкова, Д.О. Бондаренко, Є.М. Литвиненко, О.В. Мерлак.....	199
ТЕОРЕТИЧНІ ОБГРУНТУВАННЯ ЗНИЖЕННЯ ТЕМПЕРАТУРИ ВИПАЛУ СТИНОВОЇ КЕРАМІКИ К.В. Сторчай.....	201
ХАРАКТЕРНІ КОРОЗІЙНІ ПОШКОДЖЕННЯ НЕСУЧИХ ЗБІРНИХ І МОНОЛІТНИХ ПЛИТ МОСТОВИХ ПРОГОНОВИХ КОНСТРУКЦІЙ МОСТА ЧЕРЕЗ Р. ДНІПРО У М. ЗАПОРІЖЖЯ А.М.Тимошенко, С.В. Бутнік, О.В.Макаренко, О.Є.Недорез.....	204
ДОСЛІДЖЕННЯ РУХОМОСТІ БЕТОННИХ СУМІШЕЙ І МОРОЗОСТІЙКОСТІ БЕТОНІВ С.М. Толмачов, Г.В. Бражник, О.А. Беліченко, Д.С. Толмачов.....	206
ЕЛЕКТРОПОВЕРХНЕВІ ВЗАЄМОДІЇ В СИСТЕМІ ГРУНТ-ШЛАК- АКТИВНИЙ МУЛ Л.В. Трикоз, С.В. Панченко, Д.О. Бондаренко, О.С. Борзяк, А.А. Плугін.....	208
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ ТЕМПЕРАТУРОПРОВІДНОСТІ ВОГНЕЗАХИЩЕНОЇ ДЕРЕВ'ЯНОЇ СТІНКИ Ю.В. Цапко, О.П. Бондаренко, М.В. Суханевич, О.О. Пінчевсика, Н.В. Буйських, Ю.П. Лакида.....	210
ВОГНЕСТІЙКІСТЬ ДЕРЕВ'ЯНИХ БАЛОК ВОГНЕЗАХИЩЕНИХ ІНТУМЕСЦЕНТНИМ ПОКРИТТЯМ Ю.В. Цапко, О.Ю. Цапко, О.П. Бондаренко, М.В. Кобрин.....	212
ПІДВИЩЕННЯ ВОДОСТІЙКОСТІ МАГНЕЗІАЛЬНИХ В'ЯЖУЧИХ В.В. Шульгін, О.В. Демченко, Р.В. Петраш.....	214
ПЕРЕТВОРЕННЯ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ ЛЯМЕ ТА КЛЕЙН СТОСОВНО ДО РОЗРАХУНКУ БЕТОННИХ ТРУБОПРОВІДІВ Юніс Башір Н., Л.В. Сасенко.....	216

матеріалів розраховувалися для двохфакторної матриці.

В результаті обробки експериментів отримані алгебраїчні рівняння водопоглинання, коефіцієнта розм'якшення і границі міцності при стиску бетону на основі магнезіальних в'язучих в досліджуваних межах зміни факторів.

В даній роботі доказана можливість підвищення водостійкості бетону на основі магнезіальних в'язучих шляхом введення до складу бетону добавки BUTONAL NS 198.

Підібраний склад бетону на основі магнезіальних в'язучих з коефіцієнтом розм'якшення $K_p = 0,98$, шляхом введення до складу бетону бутоналу.

Оптимальним складом для одержання бетону на основі магнезіальних в'язучих з $K_p = 0,98$ є відношення д/м= 2,65 і витрата бутоналу 3% від витрати магнезиту. Для зменшення собівартості продукції та підвищення водостійкості, пропонується введення заповнювача – дефекату.

[1] Зырянова В. Н. Водостойкие композиционные магнезиальные вяжущие вещества на основе природного и техногенного сырья: автореф. докт. тех. наук. Томск, 2015. 430 с..

[2] Дворкин Л. И. Строительные материалы из отходов промышленности: учеб. пособ.– Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. 363.

[3] V.A.Abyzov Lightweight Refractory Concrete Based on Aluminum-Magnesium-Phosphate Binder Procedia Engineering Volume 150, 2016, Pages 1440-1445

[4] Bondar V. Experimental study of properties of heavy concrete with bottomash from power stations / V. Bondar, V. Shulgin, O. Demchenko, L. Bondar // MATEC Web of Conferences 116, 02007 (2017)

[5] Сизиков А. М., Шаповалова Е. В. Пути повышения качества магнезиальных бетонов: Монография. – Омск СибАДИ, 2009. – 92 с.

УДК 666.97 (075.8)

ПЕРЕТВОРЕННЯ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ ЛЯМЕ ТА КЛЕЙНАСТОСОВНО ДО РОЗРАХУНКУ БЕТОННИХ ТРУБОПРОВОДІВ

DEPENDENCE OF LAMІ AND KLIN TRANSFORMATION FOR CONCRETE PIPELINE DESIGN CALCULATION

*канд. техн. наук Юніс Башір Н, канд. техн. наук Л.В. Саєнко
Харківський національний університет будівництва та архітектури (м. Харків)*

***B.N. Younis, PhD (Tech.), L.V. Saienko, PhD (Tech.)**
Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture (Kharkiv)*

Для самопливних-напірних зрошувальних і водовідвідних систем застосовуються залізобетонні і бетонні неармовані труби. Бетонні труби приблизно в 2 рази дешевше залізобетонних. Вони більш довговічні при наявності контакту з засоленими ґрунтовими водами, оскільки не містять схильної до корозії арматури. Однак в деяких (важких) умовах укладання їх міцність виявляється недостатньою.

Завдання досліджень - визначити напруги в стінках бетонних труб при спільній дії зовнішнього навантаження (що стискає трубу) і внутрішнього тиску

від рідини що транспортується під напором. Аналіз характеру і величини напруг необхідний для підбору матеріалу стінок труб, а також для встановлення можливого поєднання граничних зовнішніх навантажень (глибина залягання трубопроводу, величина робочого напору рідини).

Навантаження на підземні трубопроводи можна розділити на дві групи:

1. тиск ґрунту, тиск відтранспортних засобів, що проїжджають (зовнішнє навантаження) P ;
2. тиск рідини, що транспортується (внутрішнє навантаження) - q .

Навантаження P прийнято (в нормативних документах) приводити в т/м.пог. Під дією P в перетині труби виникають згинальні моменти, (рис.2, а), які досягають максимального значення на лінії прикладання P у внутрішній поверхні труби (точки A і A_1). В цих точках нормальні кільцеві напруги у r мають максимальне значення і визначаються по залежності [3]:
$$y_p = \frac{1,1 \cdot p \cdot r_c}{B \cdot c^2}$$

P - наведене навантаження; r_c - середній радіус труби; c - товщина стінки.

Примітка: оскільки в нормах P дається у т/м.пог., наведене в нормах значення P необхідно перетворити в кг/см. Від внутрішнього тиску q (кг/см²). Нормальні напруги y_q рівномірно розподілені по всьому контуру перетину, досягаючи максимуму у внутрішній поверхні. Їх величина визначається класичною формулою Лямеу якій r_H і r_B - відповідно внутрішній і зовнішній радіус труби, см; q - внутрішній тиск, кг/см². Нормальні напруги y_q рівномірно розподілені по всьому контуру перетину, досягаючи максимуму у внутрішній поверхні.

Для практичних розрахунків несучої здатності труби необхідно вирішити кілька завдань:

1. пряма задача. За заданим навантаженням (P і q) і геометричним розміром труби (r і c) визначити величину нормальних напружень в зоні A .

2. зворотня задача. За заданим навантаженням (P і q) і міцності матеріалу (R_{bt}) розрахувати необхідну величину « c » - товщину стінки труби.

Рішення прямої задачі. За принципом незалежності, дії сил сумарної напруги σ_A в точці A складається з напруг від зовнішнього навантаження (d_p) і

внутрішнього тиску (d_q):

$$\sigma_A = \frac{1,1 \cdot p \cdot r_c}{c \cdot c^2} + q \frac{r_H^2 + r_B^2}{r_H^2 - r_B^2}$$

Рішення зворотної задачі пов'язане зі значними труднощами, оскільки у кожному значенні r у прихованій формі міститься величина « c », а рівняння

$$\sigma_A = \frac{1,1 \cdot p \cdot (r_B + \frac{c}{2})}{c^2} + q \frac{(r_B + c)^2 + r_B^2}{(r_B + c)^2 - r_B^2}$$

набуває вигляду:

Для спрощення цієї залежності, на підставі аналізу геометрії труби виявлено, що в інтервалі застосовуваних діаметрів бетонних труб: 100...1000 мм залишається практично незмінним співвідношення $n = d/c$ деякими відхиленнями. Введення співвідношення $n = \frac{d}{c}$ дозволило отримати нові перетворені залежності від зовнішнього стискання зусилля P і внутрішнього

тиску рідини, які необхідні для розрахунку трубопроводів.

В результаті, перетворення відомих залежностей, що дозволяють визначити нормальні кільцеві напруги від зовнішнього еквівалентного навантаження і внутрішнього тиску по залежності Ляме, можна отримати нові перетворені залежності для обчислення напружень в трубах при спільній дії внутрішнього тиску і зовнішнього (наведеного) навантаження. Використання отриманих рівнянь дозволяє визначити діапазон області застосування бетонних труб (без металевої арматури) і підбирати склад бетону для виробництва труб.

[1] Вандоловській А.Г., Юніс Б.Н. Перспективи застосування бетонних труб замість залізобетонних для зрошувальних систем. / Науковий вісник будівництва. - Харків: ХОТВ АБУ, №48. -2008.

[2] Клейн Г.К., Розрахунок підземних трубопроводов. М.: «Стройиздат», 1969.

[3] Никифоров С.Н. Теорія пружності і пластичності, М.: «Стройиздат», 1955.

[4] Самулі В.І. Основи теорії пружності і пластичності. М.: «Вища школа», 1970

УДК 691.32/34

РОЛЬ АКТИВНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ СТРУКТУРЫ В ЖИЗНЕННОМ ЦИКЛЕ СТРОИТЕЛЬНЫХ КОНСТРУКЦИЙ

ROLE OF ACTIVE STRUCTURAL ELEMENTS IN LIFE CYCLE OF BUILDING CONSTRUCTIONS

*д-р техн. наук В.Н. Выровой, д-р техн. наук О.А. Коробко,
д-р техн. наук В.Г. Суханов, канд. техн. наук А.А. Постернак
Одесская государственная академия строительства и архитектуры (г. Одесса)*

*V.N. Vyrovoy, DSc (Tech.), O.A. Korobko, DSc (Tech.),
V.G. Sukhanov, DSc (Tech.), A.A. Posternak, PhD (Tech.)
Odessa State Academy Civil Engineering and Architecture (Odessa)*

К жизненному циклу строительных конструкций относят период времени ее существования как определенной системной целостности с момента изготовления и выполнения проектных функций до вывода из режима эксплуатации. Это означает, что в течение всего указанного периода реализуется совокупность взаимосвязанных и взаимообусловленных процессов и стадий структурных изменений, которые обеспечивают безопасность функционирования конструкций. История «жизни» конструкции формируется под влиянием личных историй отдельных элементов структуры. Элементами структуры, которые самым существованием в структуре любого композита определяют условия жизненной истории конструкции-системы, являются трещины и внутренние поверхности раздела (ВПП), а также локальные и интегральные остаточные деформации. Выделенные элементы относятся к условно «невидимым» составляющим структуры материалов. Условная невидимость трещин, ВПП и деформаций заключается в объективном их присутствии в материале, что показывают практически все экспериментальные